

Bakalářská práce, TF JU
Autorka: Pavlína Nevoralová
červen 2007

Název: Život a dílo sestry Akvinely

Posudek oponenta:

Volba tématu předložené bakalářské práce souvisí s profilem studovaného oboru autorky a současně i s tezemi, ve kterých popisuje své poslání Teologická fakulta. Autorka se věnuje tématu praktické realizace křesťansky motivované sociální práce, tak jak se jí věnuje od šedesátých let řeholnice sestra Akvinela.

Práce sama o sobě, ač tématicky dobře zvolená, jeví ovšem známky nedostatečné uchopenosti autorkou. Autorka na několika místech uvádí svou motivaci; je oslovena osobností i prací sestry Akvinely, postrádá však zřejmě potřebný metodický odstup k tomu, aby si vymezila o čem vlastně chce psát, z jakého úhlu chce dané téma uchopit – a podle toho si pak zvolit potřebnou metodu, či kriteria. Předložená práce budí dojem, že snese vše, co lze k sestře Akvinele nalézt, co s ní nějak (třeba opravdu velmi vzdáleně – příklady uvedu posléze) souvisí. Při výběru materiálů není patrný žádný kritický výběr, tak se v jednom odstavci setkáváme s vyprávěním, žurnalistickým slohem, výpisy z historických publikací a výstřižků z regionálního tisku. Beletristické zdroje které jsou převzaty bez reflexe (pouze citovány) pak uvádějí nesystematické podrobnosti, které čtení neusnadňují. Nicméně uvedený přístup osobně chápu, s podobným úskalím jsem se setkal u prací, kde autor zpracovával téma emočně blízké. V práci je pak patrná, aspoň tak se domnívám, snaha po tom ci si autorka představuje pod „vědeckostí“ projevy vidím v jednom odstavci úvodu (tzv. popis metod) a především v poznámkovém aparátu. Není však zřejmé, že by si autorka byla vědoma vlastního smyslu těchto věcí, takže například uvedený poznámkový aparát text spíše přetěžuje (v systému poznámek není autorka důsledná, některé poznámky neříkají nic jiného než je v textu, některé se v práci opakují).

Pokud se týká struktury práce, na první pohled čtenář (alespoň mě se tak stalo) vnímá určitou nesevřenost práce, nespojitost první a druhé části práce. Autorka v první části popisuje Kongregaci školských sester, ve druhé Život a dílo sestry Akvinely. Nejenže nikde však explicitně nevyjadřuje vztah mezi oběma částmi (například by mohla doložit, jak dílo s.A. patří k charizmatu kongregace, k její ideologii; či jak se tato v Akvinelině díle konkrétně naplňuje apod.), ale nespojitost je umocněna opakujícími se informacemi v obou částech. Také již samo zvolení názvů obou částí není příliš šťastné - druhá část se jmenuje stejně jako celá práce, čtenář se pak ptá proč jí vlastně předchází část první, co se v ní k danému tématu dozví. Po přečtení zjistí, že se sestrou A. vůbec nespojí (jen tím, že A. je členkou této kongregace), týká se kongregace a jejích dějin. Na toto téma již existují na TF i jiné práce, na ně lze odkázat a uvést jen ty věci, které mají nějakou souvislost s dílem sestry A. Vzhledem k tomu, že obě části jsou přibližně stejně rozsáhlé, ptá se čtenář, zda autorka píše o kongregaci a jejích dějinách, či o sestře A. – o obojím patrně bakalářská práce psát nelze.

Konkrétní poznámky:

V úvodu autorka sice vyjmenuje řadu „technických“ metodologických termínů, aniž by zde nebo v textu uvedla něco bližšího, aby bylo patrné, že s uvedenými metodami umí zacházet. Mluví o sekundární analýze sběru dat, aniž by bylo patrné podle jakých kritérií onu analýzu dělala, v čem jí pak ta analýza umožnila „hlubší“ pohled na data jak uvádí. Z textu jsem měl dojem, že jednoduše sepsala vše co našla. Uvádí, že rozhovory byly standardizované i nestandardizované. Nenašel jsem však k věci nic víc, s kým jaké a proč vedla. Také by mě

zajímalo jaké elementární významové jednotky v textech vyčleňovala a především jak je dále kategorizovala (jak je uvedeno s. 7). Prosil bych vysvětlit při obhajobě.

s. 8: pojem kongregace uveden neúplně – buď uvést jen ve významu k textu, nebo ve všech důležitých podobách užívaných v církvi; bylo by lépe vysvětlit „Kanovníčky sv. Augustina“ než sv. Augustina; proč zde Kanovníčky s „K“ a na následující str. „k“?

s. 9: co jsou „regulovaní kanovníci“? Nejde o řeholní, tak použito např. s 8?? (opakuje se na s.10, 53, 55); nejedná se o sliby čistoty, chudoby a poslušnosti – nikoliv pokory???: jakou informaci přináší pozn. 10 oproti textu a proč je stejná poznámka na s.24??; není slovo memorandum „vysvětlené“ v pozn. 16 v textu myšleno jinak??;

s. 10: jak II. Vatikánský koncil uznal apoštolský charakter kongregací de Notre Dame???Bylo opravdu dosaženo „kanovníckého potvrzení“ – nejde třeba o kanonické??A proč je informace o potvrzení II. vat. koncilem následována větou o schválení Inocentem X. v roce 1645, uniká mi zde jednak historická souvislost a jednak praktický význam „apoštolského charakteru“ – vždyť sestry vedly školy před tím uznáním „ap. char.“ i po něm....

s. 11: proč v poznámce zrovna uvedené údaje o Jirsíkovi – stačilo by stručněji s odkazem na solidní monografii – údaje typu časového rozmezí mezi svěcením na biskupa a intronizací text zatěžují

s.12: informace prvních 3 řádků se opakují na s.24, proč?; jak souvisí s životem a dílem s. A. osud Zuzany Novákové?? Věta „sestry odmítly a tak v březnu 1950 u nás začal proces s deseti představiteli řádů a následovala Akce K“ vypadá jakoby akce a proces byly důsledkem odmítnutí sester vyučovat v civilu – tato implikace by byla historickým nesmyslem; v poznámce u „církvní šestky“ bylo lépe uvést, o jaké činitele se jednalo – označení hlavní manipulátor může být také sporné;

s. 13: pozn. 38 už se opakuje, byla v pozn. 12

s.14: přijetí polských řeholnic – oč jde – o školské sestry či o jiné??

s. 15: „sekretariát vlády ČSR pro věci církevní v roce 1980 schválil pokyn o přijímání nových členek do ženských řeholí“ 1) v přehledu zkratk autorka uvádí ČSR jako „československá republika“ zde použitá zkratka ale nutně musí znamenat „Česká socialistická republika“ 2) sekretariát vlády ČSR pro věci církevní byl zřízen až 1986 3) NAPROSTO NEVĚŘÍM, že by v roce 1980 takový pokyn byl schválen; poznámka 48 je zopakována na s. 24, proč?

s. 17: nerozumím v daném kontextu větě „nejenom zřeknutí se materiálních věcí, ale i tužba po nich je duchovní smysl řeholní chudoby“; v první větě odst. 134 má být patrně „než“ místo „jako“ pak text bude dávat jiný smysl (překlad ze slovenštiny?) podobně chyba v poslední větě; v pozn. 55 je uveden zdroj „Semínář o zakladatel'och“ je to správně československy?

s. 18: větě „neklade důraz na to, aby řeholníci poučovali Boží hlas přes představenou,....“ nerozumím, asi zase špatný překlad ze slovenského počúvali???

s. 19: mluví se o kandidatuře, ta je však vysvětlena až na s. 24. Zde se opakuje kdo je to novicka, z textu by se zdálo, že novicka patří mezi kandidátky, pak se ale říká že v současné době žádné nejsou, sestry ale novicku v Hradci Králové mají; když autorka uvádí „současná doba“ chybí časový údaj

s. 20: opakuje se co je to obláčka (v celém textu celkem 4x.....!!)

s. 21: proč na této straně jednou „Želivě“ a jednou „Želivu“?; v poznámkách se uvádí zkratka pers.com. která ale není uvedena v seznamu zkratk (na rozdíl od jiných běžně frekventovaných....)

s. 22: je potřeba uvádět, že se v roce 1913 děti rodily doma, že neměli pračku a pod.????

s. 23: místo inf., že s.A. byla biřmována „hradeckým otcem Mořicem Rýchou“ by bylo lépe napsat „biskupem Mořicem Píchou“; v dalším odstavci pak matou uvozovky v uvozovkách

s. 24: autorka píše „v Horažďovicích dokončila čtvrtý rok Měšťanské školy a strávila tam dva roky v noviciátu“, na straně 25 se však dočítám, že jako novicka byla v Praze – jak to tedy

je??; po větě o noviciátě následuje věta o čekatelství – ale to noviciátu předchází?; odst. o zavření škol atd. byl již na s. 12, pozn. 91 na s.10, pozn. 82 na s. 48

s. 25: píše se o dočasných slibech, v zápětí o slavných slibech – v pozn. 9 však chápe slavné sliby jako doživotní; pozn. 83 a 86 se opakují.

s. 27: píše se, že po roce 50 s.A. pracovala v továrnách, na družst. lánech a u dlouhodobě nemocných – před tím nebyla zmínka o dlouhod. nemocných, oč šlo, kde to bylo??

s. 32 uvedeny detaily – „byl zhotoven projekt, získáno stavební povolení, interiér budovy se měnil“ atd. - když je uvedeno, že byla potřeba rekonstrukce, která byla nakonec radostně zkolaudována tak se to předpokládá.

s. 33 – místo „selesiánské“ má být „salesiánské“ tato chyba asi na 4 místech v celém textu.

s. 34 – mluví se o „Arcidiecézní charitě“ dále pak o „Diecézní charitě“ – autorka uvádí velké písmeno, čili jde o název – ten však může být jen jeden??

s. 35 – mluví se o karmelitánech – ten řád se nějak jmenuje – před tím autorka uváděla o ostatních řádech jen okrajově zmíněných řadu podrobností (domnívám se až nepotřebných – boromejky, františkánští terciáři a možná další) zde nic, to považuji za nedůsledné, dále pak není jasné v čem se projevila jejich tolerance, oč zde jde?; píše se o účastnících jednání zakončeném smlouvou – není ale jasné kdo se k čemu smluvně zavázal; detaily o plnění plánu jsou spíše povšechné, není jasné jak se s.A. podařilo sehnat finance

s. 37 – kladu si otázku, o čem je tato kapitola – o organizaci? o náb. životě? jakou důležitost v této práci hrají emoce pana kardinála? jsou to výpisky z kroniky?

s. 41 – opakují se údaje o vyznamenání z předchozí stránky.

Výjimečně – v případě, že mě věc zaujala – jsem se podíval na odkazy. V této souvislosti mi není jasné, proč je u věty (s. 14, pozn. 42) „Ve zdravotnické péči a sociální péči se sestry staly i přes neschopnost režimu přiznat si tento fakt nepostradatelnými. Komunistická strana se rozhodla je maximálně využít. Řeholnice nemohly nemocnice opustit, jelikož by se při odchodu 5 000 sester zhroutila celá zdravotnická péče.“ odkaz na s. 140 v Matouškoví. Tam se o řeholnicích, jejich počtu, práci, tím méně nepostradatelnosti nic nepíše. Naopak píše se o tom, že stát celou tuto sféru převzal!!! Stejný dojem mám i u pozn. 43 na s. 14.

Součástí práce je DVD, ovšem verzi kterou jsem měl k dispozici šlo přehrát jen do poloviny, zkoušel jsem to poctivě na dvou počítačích; tato poznámka budiž uvedena jen pro úplnost, nemyslím, že by měla mít vliv na posuzování.

Předložená bc. práce ukazuje důležitost práce s lidmi s postižením, ukazuje co v této oblasti udělala s. Akvinela. Postrádám však v závěru nějakou zmínku o tom, jakou roli v této práci hrála její příslušnost ke kongregaci, jakou roli v tom hrají sestry, cokoliv co by aspoň v závěru spojilo část 1 s částí 2. Čtenář tak může nabýt dojmu, že na pozvání pana Rohleny s. A. opustila klášter a se spolupracovnicí začala vytvářet „Domov sv. rodiny“.

Nabádavá slova na konci „pokud se vám podaří poznat člověka s postižením..... tak mi věřte.. že vám to několikanásobně vrátí...“ nezpochybňuji naprosto co do jejich ryzosti ani autentičnosti, pouze opět kladu otázku po jejich žánrové vhodnosti jako závěr bc. práce.

Práci doporučuji k obhajobě.

květen 07
Alois Křišťan

